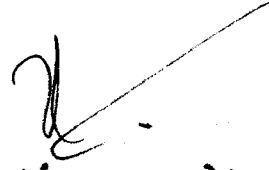

प्र ति ज्ञा प त्र

या संशोधन अहवालात समाविष्ट करण्यात आलेले संशोधन कार्य हे कोणाच्याही मदतीशिवाय माझ्या स्वतःचे प्रयत्नांचे फलित आहे. त्यासाठी माझ्या मार्गदर्शिकांकडून मिळालेले मार्गदर्शन आणि यापूर्वी झालेल्या संशोधनाचे संदर्भ, याशिवाय कशाचीही मदत घेण्यात आलेली नाही. उपयोगात आणलेल्या संदर्भांचा योग्य निर्देश करण्यात आलेला आहे असे मी प्रतिज्ञापूरक घोषित करतो.

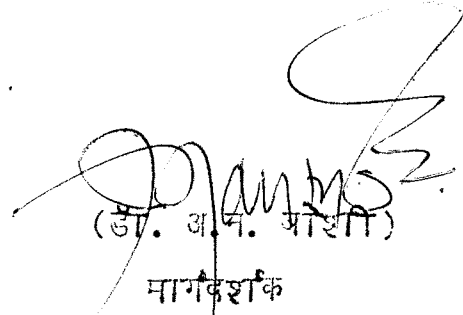

(हं. रा. कुराडे)

कोल्हापूर

दिनांक : २८-५-१९९०

प्र. मा. ण. प. त्र

पाठ टाचणाच्या प्रकट मौखिक शब्दीकनाचा अध्यापनावर होणा-या परिणामाचा प्रायोगिक अभ्यास हे श्री. हंबीर राजाराम कुराडे यानी सादर केलेल्या प्रबंधाचे संशोधन कार्य त्यानी माझ्या मार्गदर्शनाखाली पूर्ण केले आहे. त्यानी केलेले काम हे त्याचे स्वतःचे असून, अन्य वापरण्यात आलेल्या संदर्भ स्रोत्रांचा योग्यरीतीने निर्देश या प्रबंधात करण्यात आला आहे असे मी प्रमाणित करतो.

(डॉ. अ. न. जोशी)
मार्गदर्शक

स्थळ : कोल्हापूर

दिनांक : २९-५-१९९०

ऋण निदेश

अविरत श्रम करण्याचे बाळकडू जिने पाजले त्या माझ्या मातेस व सतत शिकण्याची आस मनी ज्यांनी निमिली त्या माझ्या दिवंगत पित्यास सादर प्रणाम.

प्रस्तुत शोध प्रबंधासाठी माझे गुरू डॉ. ए.एन. जोशी, प्रपाठक, शिदाणशास्त्र विभाग, शिवाजी विद्यापीठ, कोल्हापूर यांनी स्वतःच्या स्वास्थ्याची यत्किंचितही पर्वा न करता वेळोवेळी जे मार्गदर्शन केले व अत्याधुनिक ज्ञान ग्रहण करण्याची जी दिशा दिली, त्यामुळेच नवीन विषय असतानासुद्धा हा शोध प्रबंध पूर्ण करण्यात शेवटपर्यन्त उत्साह आणि आनंद वाटला. याबद्दल त्यांचा मी सदैव ऋणी आहे.

शिवाजी विद्यापीठातील शिदाणास्त्र विभागाचे प्रमुख डॉ. सोनार तसेच डॉ. देवस्थळी, श्रीमती श्रीधर, डॉ. येवले व डॉ. पद्मिनी यांनी या कार्यात वेळोवेळी मार्गदर्शन केले या शिवाय या विभागातील सर्व लिपिक विशेषतः मालणकर आणि सर्व सेवक विशेषतः रसाळ या सर्वांनी बहुमोल सहकार्य केले याबद्दल या सर्वांचे मनःपूर्वक आभार. या विभागातील वरिष्ठ लिपिक श्री. क्वडे यांनी स्वतःचे शारीरिक व मानसिक स्वास्थ्य ठीक नसतानासुद्धा सदर प्रबंध सुबक आणि यथासमयी टंकलिखित केल्याबद्दल त्यांना धन्यवाद.

श्री. बाळासाहेब माने शिदाण प्रसारक मंडळ, उंबपचे अध्यक्ष व संस्थापक श्री. अशोकराव माने, सेक्रेटरी श्री. बाळासाहेब धोटणे, कॉलेज ऑफ स्ज्युकेशन, पेठ वडगावचे प्राचार्य श्री. नाईकन्वरे आणि माजी प्राचार्य डॉ. म्हस्के या सर्वांच्या सदिच्छा व प्रेरणा पाठीशी असल्यानेच हा प्रबंध

हाती घेऊन पूर्णत्वापर्यन्त गेला त्याबद्दल या सर्वांचा मी ऋणी आहे. तसेच कॉलेज ऑफ एज्युकेशन, पेठ वडगाव येथील माझी सहकारी प्रा. बेडेकर, प्रा. पटेल, प्रा. मोहिते, प्रा. जगताप, प्रा. पाटील टी.एम., प्रा. निर्वाण विशोणत: प्रा. ठवळे आणि प्रा. चागले यांनी निरपेक्षा सहकार्य केल्याबद्दल त्यांचा मी अत्यंत ऋणी आहे. तसेच ग्रंथापल श्री. पाटील डी.डी. लिपिक श्री. मुन्नीक, श्री. निम्म, श्री. देशमुख तसेच सेवक श्री. सूर्यवंशी, श्री. माने श्री. सनदी विशोणत: श्री. दाभाडे या सर्वांचे बहुमोल सहकार्य व सहानुमती मिळाल्याबद्दल त्यांचे आभार.

ज्यांच्या मदतीशिवाय हा प्रकल्प पुरा करणे केवळ अशक्य होते ते कॉलेज ऑफ एज्युकेशन, पेठ वडगावचे सन १९८७-८८, व १९८८-८९ या दोन्ही सालातील शास्त्राध्यापकांचे बहुमोल सहकार्य मिळाले. विशोणत: श्री. नंदुरकर, श्री. देशमाने, श्री. महालदार, श्री. काशीब, श्री. मोमीन श्री. पाटील, श्री. शिंदे, श्री. घेरडे, श्री. फडतारे, श्री. माने यांनी खूप परिश्रम घेतले त्याबद्दल त्यांचा मी ऋणी आहे.

सदर प्रबंधातील अनेक पथदर्शी अभ्यासामध्ये ज्यांनी मदत केली ते ईंदिरा गांधी माध्यमिक विद्यालयाचे मुख्याध्यापक श्री. माने, श्री. जाधव आणि इतर शिक्षक या सर्वांचे मनःपूर्वक आभार.

सदर प्रबंध पुरा करण्याच्या कामात प्रा. हिरेमठ, प्रा.सौ. व श्री. पोवार, प्रा. नाईकवडे, प्रा. सुरवसे, प्रा. पाटील बा.दा., प्रा. स्रे, श्री. कुलकर्णी, श्री. आर.एस. पाटील, श्री. पी.टी. भोसले विशोणत: प्रा. जयंत पाटील यांचे तसेच माझी परममित्र श्री. गुरव, श्री. म्हातुंगडे व श्री. लाळगे आणि कुटुंबीय यांचे बहुमोल सहकार्य लाभले त्याबद्दल या सर्वांचा मी अत्यंत ऋणी आहे. त्याच बरोबर माझ्या अर्सच्या मित्र आणि हितचिंतकांचा मी ऋणी आहे.

माझी चुलते श्री. माधव कुराडे, श्री. सदाशिव कुराडे व
 श्री. शिवाजी कुराडे, वरिष्ठ बंधू श्री. बाळकृष्ण कुराडे, श्री. समाजी
 कुराडे आणि विशेषतः भगिनी प्रा. जयश्री. मोसले आणि त्यांचे पती
 अॅड. मधुकर मोसले या सर्वांचे, हा प्रबंध पूर्ण करण्यास जी प्रेरणा, सदिच्छा
 आणि सहकार्य लाभले त्याबद्दल याचा मी सदैव ऋणी आहे.

पतीचे संशोधन म्हणजे पत्नीला शिवाय ही जिने हसत-
 मुखाने भोगली आणि वेळोवेळी प्रेरणा दिली, सहकार्य केले, त्या माझ्या
 प्रिय धर्मपत्नी सौ. वर्णास सादर प्रणाम केल्या हा ऋणनिर्देश लघु
 धावतो.

 (हंवीर रा. कुराडे)

कोल्हापूर
 दिनांक :